

Conviu Cuida't i Informa't

Proposta per elaborar programacions
sobre patinets elèctrics

Conviu, Cuida't i Informa't

Proposta per elaborar programacions sobre patinets elèctrics

Presentació

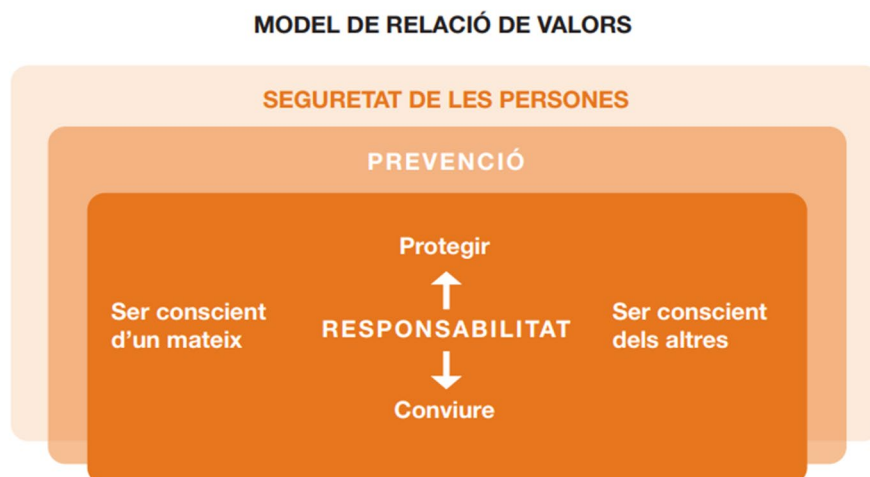
Els vehicles de mobilitat personal (VMP), sobretot els patinets elèctrics, són un mitjà de transport molt utilitzat.

La Llei de trànsit, el Reglament de vehicles i el Reglament de circulació en regulen les característiques, la circulació i les condicions que han de complir les persones que els condueixen.

A més, moltes ordenances municipals incorporen disposicions que en regulen l'ús i la circulació, en funció de diferents criteris i de les peculiaritats de cada població.

Per fer educació per a la mobilitat segura sempre s'han d'analitzar les necessitats del col·lectiu destinatari i, per tant, també cal tenir en compte per quin entorn es desplacen.

L'objectiu és assolir una mobilitat segura i sostenible que garanteixi la seguretat de les persones. Per aconseguir-la, seguim un model de relació de valors que ens guien:¹

¹ Competències de mobilitat segura: un model de prevenció centrat en la persona I. Pina, Brenda II. Catalunya. Departament d'Interior III. Servei Català de Trànsit 1. Seguretat viària 2. Educació viària 3. Competències bàsiques 351.811:614.86

Consideracions prèvies sobre el patinet elèctric

El gran augment de patinets elèctrics es deu, en gran mesura, a les seves característiques:

- Requereixen poc manteniment
- Estalvien esforç físic
- Descongestionen la mobilitat
- Es poden plegar i ocupen poc espai
- S'amortitzen ràpidament
- Permeten reduir el consum energètic i la contaminació, en comparació amb altres vehicles de motor privats

Aquestes característiques han fet que s'estengui tant el seu ús, que la mobilitat urbana s'ha transformat. En aquest entorn, l'educació per a la mobilitat segura ha de tenir en compte la seguretat en la seva conducció:

- Els usuaris i les usuàries de patinet elèctric són un col·lectiu **vulnerable** pel risc de patir lesions en cas d'accident.
- Quan es va amb patinet, s'ha de **conviure** amb la resta d'usuaris de la via (vianants i persones que condueixen altres vehicles).
- S'han de prendre les mesures de **seguretat i autoprotecció** necessàries.
- El fet de conduir un vehicle obliga a conèixer i respectar la **normativa**.

Proposta educativa

Aquest document és un punt de partida perquè els monitors i les monitores d'educació per a la mobilitat segura elaborin programacions sobre el patinet elèctric.

El material que es presenta està format per quatre vídeos. Els tres primers es poden fer servir de manera independent en funció de la temàtica que es treballi: [convivència](#), [seguretat](#) o [normativa](#). L'últim vídeo, [Conviu, cuida't i informa't](#), és un resum, on queda recollida la informació més rellevant dels tres vídeos anteriors i que es pot utilitzar al final per agrupar els continguts.

Es proposa programar les sessions en funció d'una d'aquestes dues competències de mobilitat segura:²

- **Valoració de la seguretat, la vulnerabilitat i el risc**

- **Atenció, interacció i adaptació a l'entorn**

D'altra banda, també es pot plantejar la formació en altres competències si el grup ho requereix, com la **gestió de la influència** (en el cas de situacions de risc derivades de la pressió dels altres) o la **gestió de les capacitats i els límits** (si es vol tractar el tema del consum d'alcohol i substàncies o reflexionar sobre les habilitats i coneixements que es tenen per conduir el patinet).

Independentment de l'elecció de les competències que es vulguin desenvolupar, aquesta proposta segueix l'estructura del model **ROA** (reflexió, oferiment i aplicació), que serveix de marc per elaborar la programació de tres sessions d'educació per a la mobilitat segura, una per cada vídeo.

² Competències de mobilitat segura: un model de prevenció centrat en la persona I. Pina, Brenda II. Catalunya. Departament d'Interior III. Servei Català de Trànsit 1. Seguretat viària 2. Educació viària 3. Competències bàsiques 351.811:614.86

FASE 1: Reflexió (R)

La primera fase és la **Reflexió (R)**. Està pensada perquè el grup comparteixi les experiències, coneixements i creences sobre el contingut que volem treballar, és a dir, treure a la llum les idees prèvies. L'objectiu és detectar què sap el grup de participants, quins conceptes previs tenen respecte al tema que tractarem i ajudar-los a ser conscients dels seus coneixements, opinions, habilitats o actituds.

Com a exemples de possibles activitats en aquesta fase, es pot fer servir una roda d'intervencions dels participants, una pluja d'idees o un treball en petit grup; cal seleccionar la metodologia i les activitats en funció de les competències seleccionades i dels objectius que s'hagin establert a la programació.

FASE 2: Oferiment (O)

En aquesta fase (**O**) d'**Oferiment** formatiu, el formador o formadora prepara situacions que generin noves experiències vivencials o conceptuals, perquè el grup pugui tenir una nova visió que aportï un valor afegit als coneixements, habilitats o actituds que ja estan assolits.

L'activitat proposada en aquesta fase pot ser la visualització d'un dels audiovisuals acompanyada d'una activitat, com per exemple una posada en comú, una discussió grupal o un debat.

Vídeo 1: Conviu

En aquest primer vídeo es pot treballar la **valoració de la seguretat, la vulnerabilitat i el risc** (valoro la meva seguretat i la dels altres) i **l'atenció, interacció i adaptació a l'entorn** (realitzo comportaments d'anticipació per garantir la seguretat; identifico les condicions que poden comportar risc i hi presto atenció).

El vídeo proposa l'adaptació als diferents entorns que formen part d'un trajecte i permet reflexionar sobre possibles riscos i com actuar per evitar-los.

El patinet elèctric és un vehicle: normes i senyals de trànsit

El patinet elèctric **és un vehicle** i, per tant, s'han d'obeir les normes i els senyals que s'adrecen a conductors i conductores de vehicles en general o de patinet elèctric en concret.

Selecció de l'espai de circulació

Cada usuari de la via té un **espai propi** i cal conèixer la norma per seleccionar-lo i per circular-hi (espais reservats, velocitat adequada, ús d'itineraris alternatius, etc.).

Precaució a les cruïlles

A les **cruïlles** cal tenir en compte els senyals (semàfor, estop, cedi el pas...) i les normes (prioritat de pas a la dreta). Les interseccions tenen un risc molt elevat i cal extremar les precaucions (comprovar que ens han vist i assegurar-nos que es pot passar).

Avisar abans de fer una maniobra

Abans de fer una **maniobra**, cal senyalitzar-la adequadament (per exemple, fer indicacions amb el braç abans de girar).

Convivència amb vianants i altres vehicles

Als espais compartits és necessari respectar la **prioritat dels vianants i tenir en compte altres vehicles**, adequar la velocitat a la via i no fer cap maniobra que afecti la seguretat.

Anticipació de les conductes dels altres

Cal **preveure** què faran altres usuaris de l'espai i actuar en conseqüència.

Vídeo 2: Cuida't

Aquest vídeo es pot utilitzar per incidir en la competència de **valoració de la seguretat, la vulnerabilitat i el risc** (valoro la meua seguretat i la dels altres; realitzo comportaments d'anticipació per garantir la seguretat) ja que es fonamenta en l'**autoprotecció** (visibilitat, roba adient, revisió dels elements de seguretat activa del patinet i eliminació dels elements que interfereixen en l'atenció, com el mòbil o els reproductors de so).

El casc i altres mesures de protecció	El casc és la principal mesura de seguretat passiva per a la conducció del patinet elèctric. També hi ha altres mesures de protecció com el calçat i roba adient i l'ús de guants i ulleres.
Ni mòbil ni auriculars	No està permès utilitzar el mòbil ni els auriculars mentre es condueix el patinet elèctric. Són elements distractors que posen en risc la nostra seguretat i la de les altres persones.
Timbre obligatori	Els patinets han de portar timbre . I és recomanable portar retrovisor .
Els llums, els catadiòptrics, l'armilla i roba adequada	És obligatori portar un sistema de llums (posterior, de frenada i davanter) i estar equipat amb catadiòptrics laterals, frontals i posteriors. És obligatori portar els llums encesos a la nit i en circumstàncies de poca visibilitat. És obligatori l'ús d' armilla o roba reflectora en situacions de poca visibilitat o durant la nit i recomanable fer-se veure durant el dia. És recomanable portar roba adequada i preferiblement calçat tancat .

Vídeo 3: Informa't

Es pot treballar la **valoració de la seguretat, la vulnerabilitat i el risc** (valoro la meua seguretat i la dels altres) i l'**atenció, interacció i adaptació a l'entorn** (m'informo de les normes i poso atenció per adaptar-me a l'entorn viari).

Espais per a la circulació

No es pot circular per **travesseres, vies interurbanes, autopistes i autovies** que transcorren dins de poblat ni per **túnels** urbans.

Cal saber per quines vies o parts de la via es pot circular i en quines condicions (carrils bici, voreres bici, carrers de plataforma única, carrers residencials, zones 30 o altres calçades segons el nombre de carrils per sentit de circulació). No està permès circular per la **vorera** ni altres zones exclusives de vianants.

Important: s'ha de respectar el sentit de circulació de la via.

Límits de velocitat

El límit de velocitat varia segons la via per on se circula:

Carrils bici a la vorera, on sovint el límit és de 10 km/h.

Carrils bici a la calçada, on la velocitat pot ser inferior als 25 km/h.

Carrers de plataforma única i residencials, amb una velocitat màxima de 20 km/h.

En qualsevol cas, els vehicles de mobilitat personal mai poden superar els 25 km/h.

Hi ha velocitats genèriques per a les diferents vies i senyalització vertical i horitzontal específica que limita la velocitat.

Edat mínima per conduir el patinet elèctric

Cal consultar la normativa de cada municipi.

Consum d'alcohol i drogues

No està permès superar la taxa de **0,25 mg/l** d'alcoholèmia.

En el cas dels menors, la taxa és **0,0**.

No està permès el consum de **drogues**.

1 patinet, 1 persona

No està permès portar **cap passatger** (incloent-hi els infants). És un vehicle d'una sola plaça.

FASE 3: Aplicació (A)

La tercera fase **(A)** consisteix a **Aplicar** els continguts tractats anteriorment a la realitat dels i les participants. Aquesta fase permet veure les dificultats que les persones que condueixen patinet poden trobar en el seu dia a dia i proposar conductes segures adients per resoldre-les, refermar els coneixements previs i incorporar-ne de nous que s'han proposat en la fase anterior **(O)** i consolidar les actituds.

Nota final

A partir d'aquests audiovisuals es poden fer programacions molt diverses. Tot i que s'han proposat per a la fase **(O)**, d'oferiment, també es poden utilitzar en qualsevol altra fase. Per exemple, com a fase **(R)**, de reflexió, el grup pot proposar els possibles riscos que es trobarà el participant del vídeo 1 (Conviu) o del vídeo 3 (Informa't).

Els formadors i formadores són els que estableixen quin material s'utilitza i en quin moment de la formació.